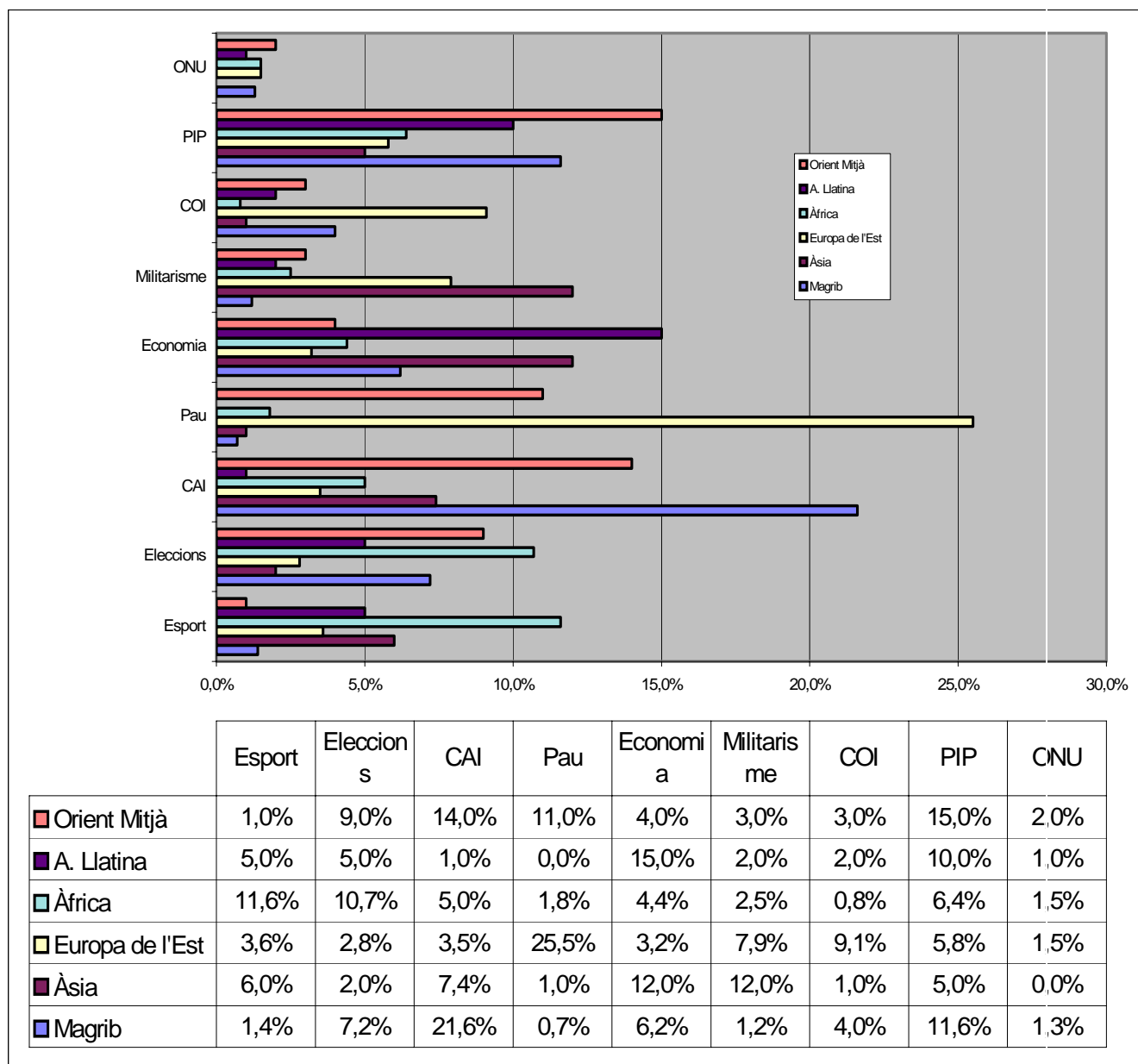

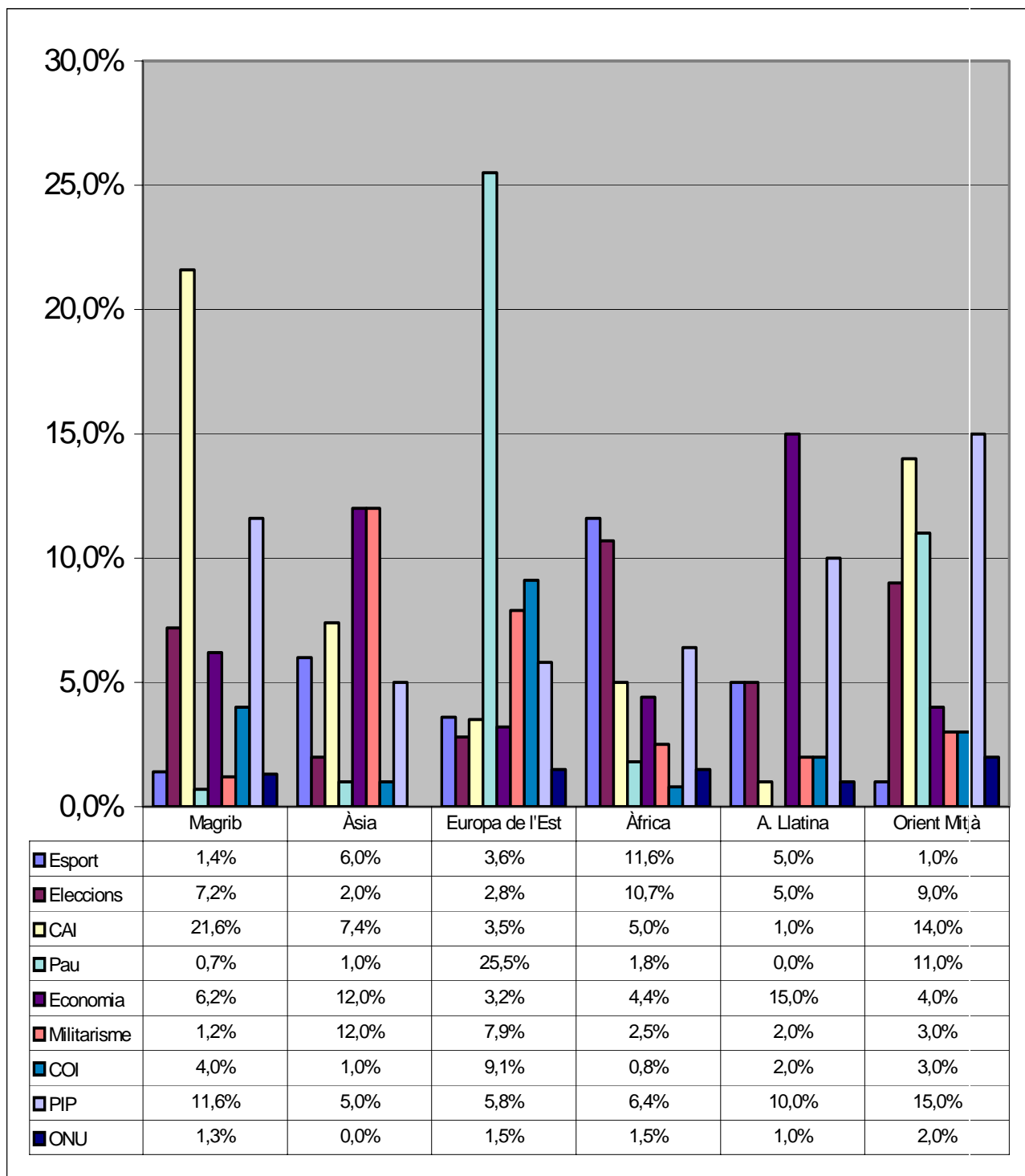
2.3 Les zones i els temes preferits

Del conjunt de 45 temes registrats en la base de dades extreta de la mostra [vegis la Taula global 2.3] hem triat els 9 més visitats per les unitats textuais i els hem comptabilitzat per àrees geogràfiques [Vegis gràfiques 2.3.a i 2.3.b]. En els següents apartats intentem esbrinar que ens diuen les dades àrea per àrea, però abans el lector pot trobar suggerent una ullada a l'exhaustiva llista de 45 temes, també tabulats per àrees [Taula 2.3]

Gràfica 2.3a.

Gràfica 2.3.b

Taula 2.3 Temes per àrea geogràfica (valors absoluts)

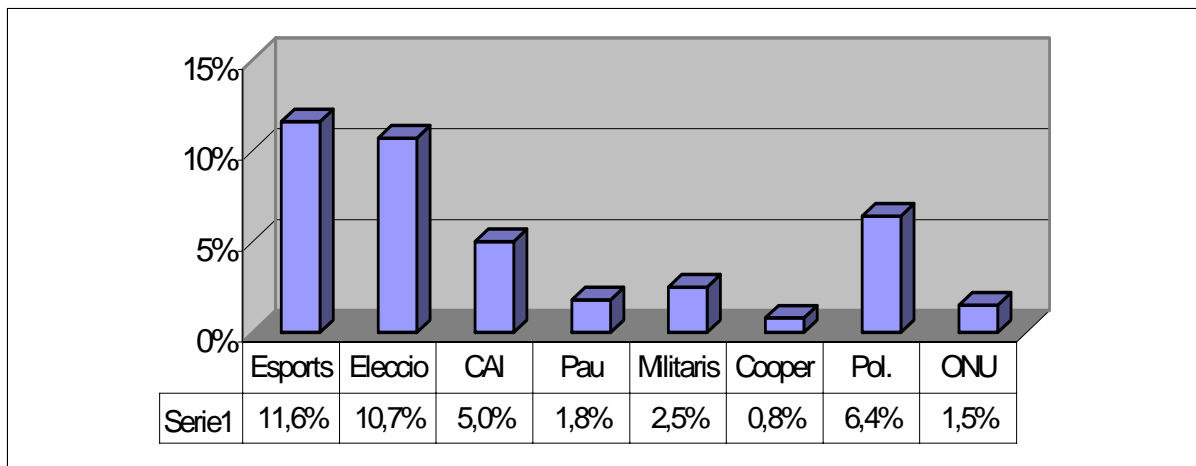
	Magrib	Àsia	Europa de l Est	Àfrica	R. Món	A. Llatina	P. Orient
Accidents	12	78	47	61	0	79	12
Alimentació	85	13	5	3	8	10	5
Conflicte armat intern	388	162	120	94	0	44	448
Conflictes armats entre països	2	15	190	36	0	7	66
Conflictes ètnics	3	2	84	55	0	0	6
Cultura/espectacles	22	79	61	85	3	174	47
Ciència i tecnologia	6	11	4	6	0	14	4
Conferència de la mediterrània	66	0	0	0	0	0	39
Cooperació internacional	72	31	329	16	18	40	91
Comunicació	24	52	14	3	1	21	10
Cop d'Estat	0	6	0	59	0	0	7
Corrupció	3	14	2	3	0	99	2
Criminalitat	87	13	31	98	0	180	29
Demografia	0	4	0	3	0	2	0
Divulgatiu del país	10	80	22	27	0	22	24
Desastres naturals	2	72	7	10	0	41	19
Dona	11	11	0	2	0	4	9
Drets humans	16	50	104	19	2	20	17
Ecologia	2	65	19	8	11	13	1
Economia	111	266	112	83	19	333	125
Educació	4	6	3	7	1	2	5
Efemèrides		16	9	16	3	43	7
Eleccions	129	47	98	201	0	10	288
Fam	1	10	0	6	4	0	0
Immigració	36	11	3	30	9	0	9
Infància	0	72	16	1	2	0	0
Intoleràcia	9	3	2	22	2	0	20
Justícia	76	54	161	85	0	10	176
Magnicidi	2	3	0	3	0	0	196
Militarisme	21	260	274	46	8	2	102
ONG's	7	12	9	12	4	5	1
Relacions amb ONU	23	7	53	28	14	3	56
Pau	13	22	882	33	0	1	355

Pena de Mort	5	23	2	28	0	0	25
Política interna país	208	115	203	121	0	14	482
Refugiats	25	13	48	70	1	1	27
Religió	12	17	14	7	0	1	38
Repressió d'Estat	15	69	3	51	0	1	31
Relacions externes	136	147	129	74	0	16	219
Sanitat	8	17	11	63	4	1	15
Societat	8	20	15	30	0	0	24
Esports	25	125	124	219	0	6	19
Tradicions	0	11	0	5	0	1	4
Altres	77	65	208	28	0	9	121
Història	17	10	16	12	0	1	15

2.3.1. L'Àfrica i l'Esport

L'esport és el tema que més van tractar els diaris analitzats quan parlaven del continent africà durant els sis mesos que es van recollir les dades. L'11,6% d'unitats textuais de l'Àfrica subsahariana estan dedicades a l'esport sobre el ja curt volum total de 1874 unitats de text que informen sobre la zona.

Gràfica 2.3.1 a) :Temes més tractats a l'Àfrica

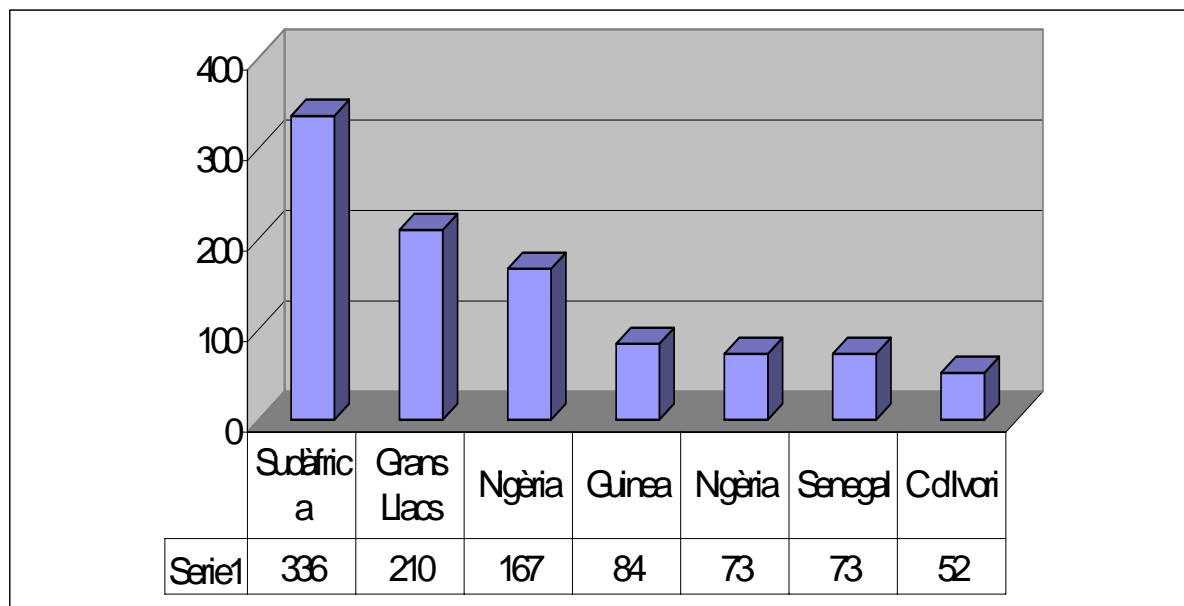
L'esport esdevé el tema més tractat per sobre de temes com eleccions, conflictes armats interns o el militarisme. L'estatus concedit a l'esport fa palès, de nou, el poc interès que aixeca aquesta zona. A més, fent una ullada als titulars del període es pot observar que les informacions esportives tenen un caràcter molt més occidental que no pas africà. Per exemple, una bona part de les notícies estan dedicades a l'èxit d'esportistes africans a Europa, com el liberianès George Weah, el primer futbolista africà escollit Bota d'Or. Per tant, les informacions perden gran part de la seva africanitat per tractar-se d'una persona que realitza la seva tasca a Europa.

Un altre tema destacat en les unitats textuais dedicades a l'esport és el Rally París-Dakar, una cursa cent per cent occidental i on Àfrica només aporta el terreny de competició.

Els estats que més apareixen són la República Sudafricana, els quatre països relacionats amb el conflicte dels grans llacs (Rwanda, Burundi, Zaire i Uganda) i Nigèria

Sobre Sudàfrica es van recollir 369 unitats de text, xifra que equival al 19'6% del total de textos sobre el continent africà. Tenint en consideració que Àfrica està dividida en 53 estats independents, la proporció corresponent a la república Sudafricana posa de manifest la importància d'aquest país per als diaris estudiats. Els temes que es tracten sobre aquest país són múltiples i van des de l'esport (Sudàfrica va guanyar la Copa d'Àfrica de futbol) fins a Política Interna del País (eleccions municipals) passant per societat (el divorci del matrimoni Mandela).

Gràfica 2.3.1. b) : Països que apareixen amb més freqüència

Respecte als quatre països involucrats en el conflicte dels grans llacs, els diaris estudiats van recollir 210 unitats de text, xifra que equival a l'11,2% del total de textos sobre Àfrica. Els temes tractats també són múltiples en aquest cas, encara que tots giren al voltant del conflicte militar. Les unitats textuales fan referència al conflicte Interètnic, la presència de les ONG's i la ONU a la zona durant els combats o la detenció de criminals de guerra per la Justícia.

Els diaris estudiats van recollir 167 notícies que tractaven sobre Nigèria, xifra que representa el 8,9% de les 1874 notícies referents al continent africà. En el cas de Nigèria els temes més tractats són Pena de mort (25), Relacions Exteriors (24) i Repressió d'Estat (22). Encara que són epígrafs diferents, en tots tres casos les unitats de text recollides feien referència a l'execució de l'escriptor Ken Saro-Wiwa i la seva repercussió internacional. Per tant, més del 40% de la informació referent a Nigèria tractava sobre l'execució de l'opositor nigerià.

2.3.2 El Magrib

L'opinió més estesa a Europa és la d'un Magrib on s'enfronta un islamisme emergent amb els poders establerts a la regió. Donant un cop d'ull al conjunt dels diaris podem arribar a caure en l'error de pensar que al Magrib es viu en un conflicte constant on no existeix l'evolució o la transformació social, política, econòmica o cultural que es produeix a qualsevol societat.

La informació que ens ofereixen els diaris ve determinada pels rutinaris criteris de noticiabilitat. L'anàlisi que presentem a continuació pretén posar de manifest com els criteris de noticiabilitat que utilitza la premsa europea donen lloc a una situació general de desconeixement de la realitat de la ribera sud de la Mediterrània per part dels lectors occidentals.

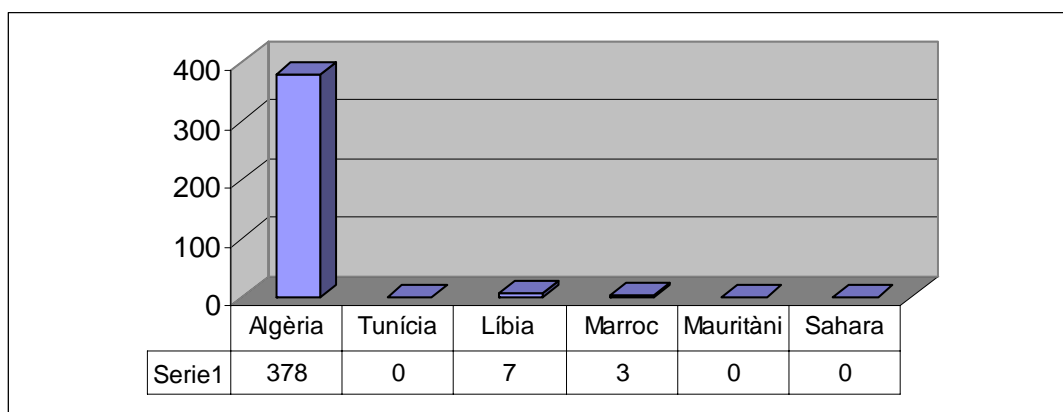
Tot i així, cal destacar la gran importància que atorguen els diaris a la regió. 1792 unitats textuais parlen només d'aquesta zona quan a tota la resta del continent africà li dediquen 1874 unitats. Per molt que es pugui trobar una explicació d'aquest fet en els lligams i relacions de la regió amb Europa, especialment, Espanya amb el Marroc o França amb Algèria.

2.3.2.1 La violència com a tema central

La gran majoria de les informacions que ens arriben del Magrib tenen la violència com a principal tema. El lector occidental ha de tenir per força la sensació que la informació és sempre la mateixa, sensació que s'agreuja amb la mermada orientació reflexiva sobre els conflictes que tenen lloc a la zona.

La violència que més esmenten els diaris és la provocada per conflictes armats interns (CAI). I és Algèria el país de la regió que més en pateix les conseqüències (gràfica 2.3.2.1.a). El total d'informacions que parlen de conflicte armat intern al Magrib és de 388 sobre una mostra de gairebé 1800 unitats textuais. Però, és Algèria el país que més informació sobre conflicte armat intern genera: 378 informacions, fet que dona lloc a que Algèria sigui el país magribí que més apareix als diaris.

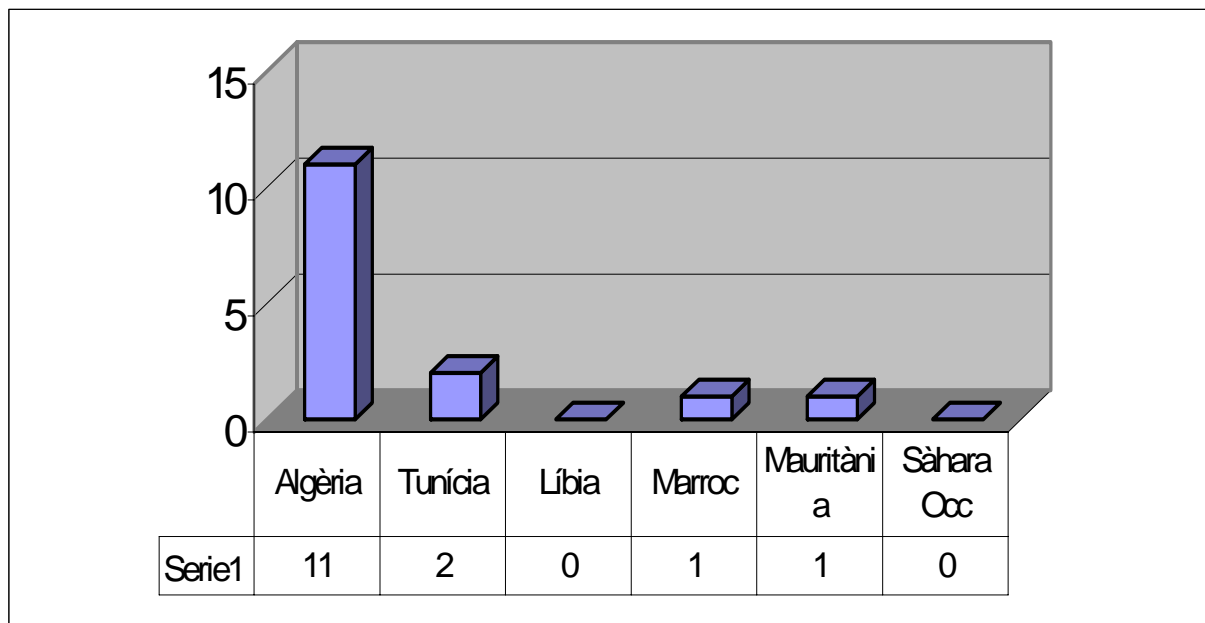
Gràfica 2.3.2.1a) : Unitats textuais sobre Conflictes Armats Interns al Magrib

Líbia, molt lluny d'Algèria amb 7 unitats textuales sobre conflicte armat intern, és el segon país en nombre d'informacions sobre aquest tema, tot i això, cal dir que Líbia no pateix violència terrorista de cap mena, però és acusada de protegir grups armats en el seu territori i de donar-los suport. El Marroc amb 3 unitats textuales dedicades a aquest fenomen és el tercer en aquesta matèria. Per a la resta de països de la zona, Mauritània, Tunísia i el Sàhara Occidental, en el període analitzat (d'octubre de 1995 a març de 1996), la premsa no va donar testimoni de cap conflicte armat intern [gràfica 2.3.2.1.a].

La violència és tractada pels mitjans de comunicació d'una forma arbitrària. Com ja vam fer constar al capítol dedicat a Algèria els diaris donen molta més cobertura informativa als atemptats dels grups extremistes que a la violència de les forces de seguretat de l'Estat. La repressió per part dels governs [gràfica 2.3.2.1.b], resultat del seu enfrontament amb els islamistes, gairebé mai és esmentada per la premsa occidental. Les dades són contundents: 11 informacions sobre repressió d'Estat a Algèria en front a 378 informacions sobre conflicte armat intern que tenen les accions dels grups islàmics com a tema principal. En la resta de països magribins sembla no existir la repressió d'Estat encara que existeixin monarquies corruptes com la del Marroc en constant conflicte amb el poble sahrauí i on els membres de partits d'esquerra són empaitats i empresonats contínuament.

Gràfica 2.3.2.1.b: Informacions sobre Repressió al Magrib

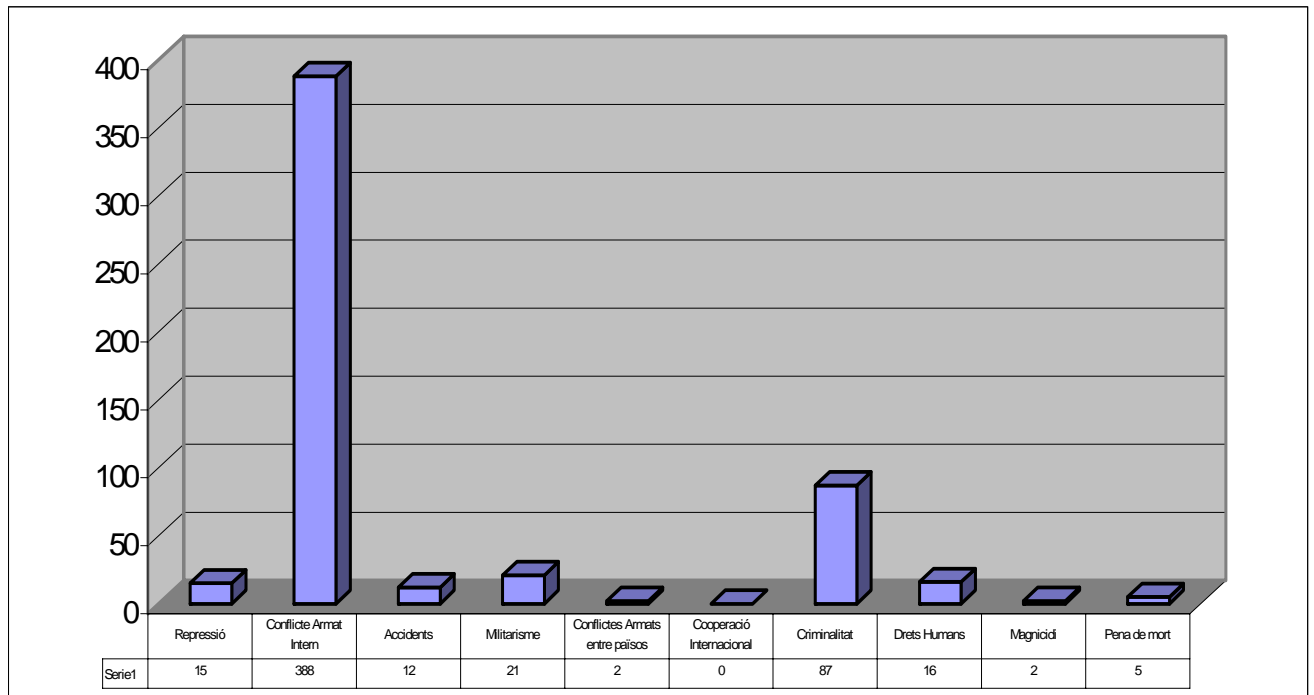
Com qualsevol altra societat el Magrib també s'enfronta amb altres tipus de violència: accidents, criminalitat... (gràfica 2.3.2.1.c), que en molts casos troben una cobertura mediàtica, la criminalitat, per exemple, apareix en 87 unitats textuais, deixant molt enrera a temes com la violació dels drets humans i les tortures (DRH) que encara que són constants en la zona i denunciats per organitzacions com Amnistia Internacional, i a les quals la premsa no els presta gaire atenció. Així si comparem les xifres totals sobre conflicte armat intern amb les dedicades a violacions dels drets humans resulta que les primeres apareixen en una proporció de 15 a 1 sobre les segones.

Els diaris també passen de puntetes es sobre els conflictes armats entre països (CAP). El tema el tracten 2 unitats textuais quan el Marroc i el Sàhara Occidental porten més de dues dècades en lluita per la sobirania del territori de l'antiga colònia espanyola i fins els recents acords de Dayton les hostilitats entre el Front Polisario i Rabat eren contínues.

Els diaris en molts casos han pres postura en els diferents conflictes que tenen lloc al Magrib. Per exemple, en l'ús de determinats mots per definir les situacions de violència en la zona: en el cas d'Algèria, que en el seu capítol vàrem definir el seu conflicte com el d'una guerra civil encoberta, la premsa gairebé sempre parla d'un problema de terrorisme islàmic radical i només defineix la situació com a guerra civil en 4 unitats textuais, que hem integrat en l'epígraf "conflicte armat intern".

Gràfica 2.3.2.1.c: Unitats relacionades amb fets violents

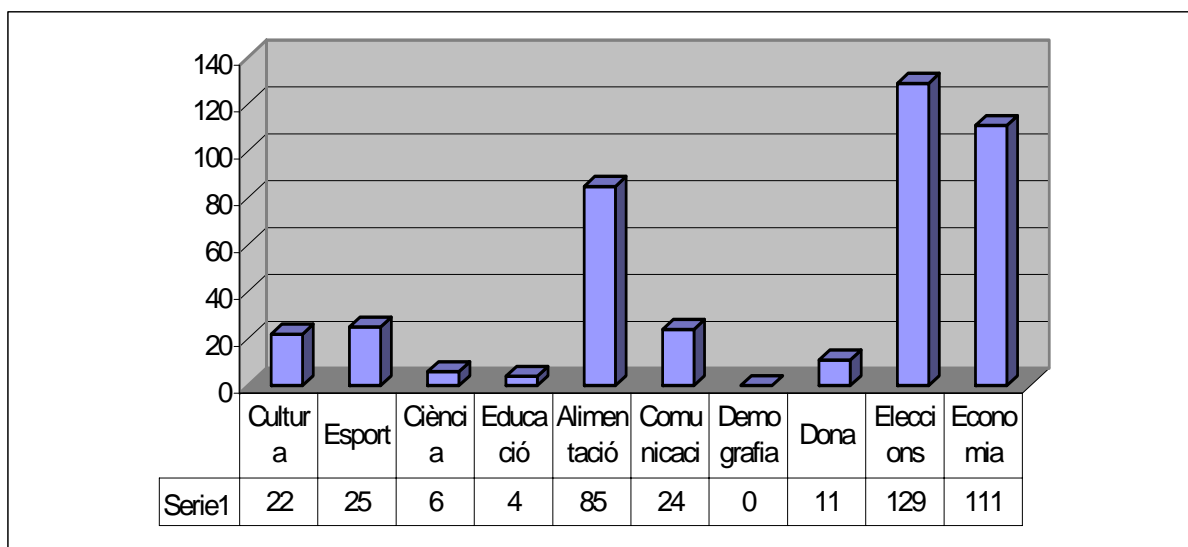
2.3.2.2 Violència vs. No violència

En menor mesura la premsa també dona cobertura informativa a temes no relacionats amb la violència, encara que en moltes ocasions aquesta és present en els fets narrats. Els temes tractats són diversos i van des de la cultura fins al tema l'esport o l'educació. Però els temes no violents que recullen més els mitjans són la política (eleccions) i l'economia [gràfica 2.3.2.2].

En 129 unitats textuais es parla de les eleccions, cosa que situa a aquest tema en el segon lloc dels fets noticiables més tractats després de conflicte armat intern.

Gràfica 2.3.2.2. Unitats per temes no relacionats amb violència

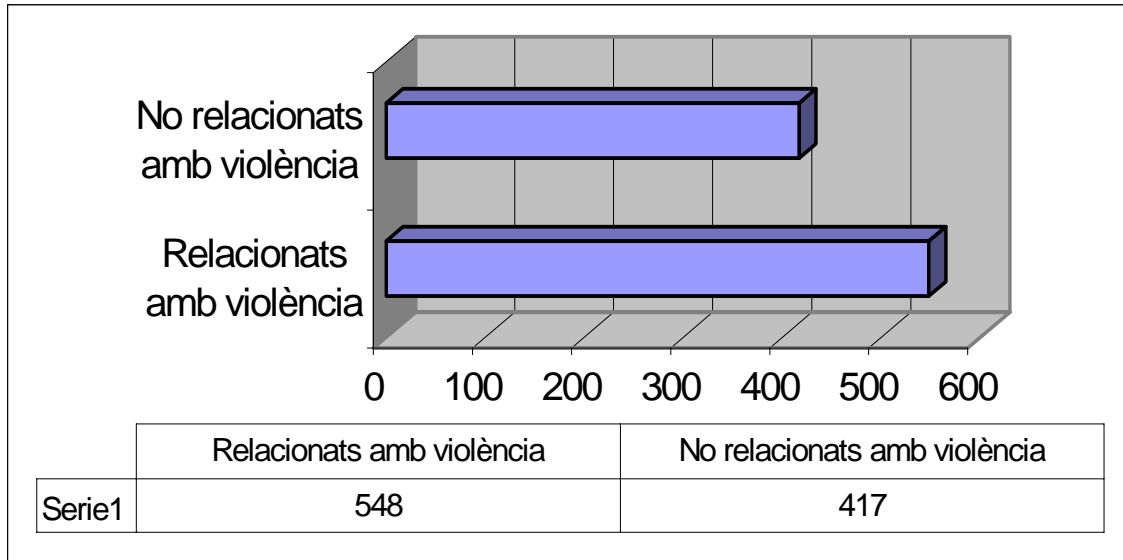

Pel que fa a les informacions polítiques, en el període analitzat van tenir lloc les eleccions presidencials a Algèria. La premsa va donar una important cobertura als comicis ja que es pensava que la represa del procés de democratització, interromput pel cop d'Estat del 1992, podria esdevenir una sortida al conflicte.

La riquesa en recursos energètics del Magrib no podia escapar dels ulls d'occident i els diaris, fent un servei al mercat, informen sobre economia molt més que sobre altres temes com l'educació, la dona o l'esport. L'economia és tractada en 111 unitats textuais, molt lluny de les 4 unitats dedicades a l'educació o les 11 dedicades a la dona. En una societat com la de l'islam on la dona també pot ser marginada fins a límits increïbles resulta ridícula la cobertura que en fa la premsa occidental, tot i ser ella la que més rep les diferents formes de violència que es donen a la zona.

Temes a part són la cultura i els espectacles i l'esport. El primer sempre és tractat des de la perspectiva occidental i té més a veure amb manifestacions culturals de persones o grups magribins, que tenen lloc a ciutats occidentals, que no pas amb donar a conèixer la situació de la producció o la difusió cultural al Magrib. Pel que fa a l'esport, el tema més tractat pels mitjans és el rally París-Dakar, una competició on els països del Magrib només posen els camins ja que la

prova és un aparador per pilots, marques i sponsors occidentals i on la gent del país poc hi participa.

Encara que els temes relacionats amb la violència no superen de forma aclaparadora als temes no violents: 548 unitats textuais tenen com a tema principal un fet violent, en front a 417 unitats que no parlen de violència [gràfica 2.3.2.2.b], la premsa occidental atorga a la violència als països del sud un *status* que tendeix a deixar en un darrer pla a tot allò que no és violent.